

De rust van Kara

Martijn Kregting

Proloog

Ze zweefde.

Het was een vreemde gewaarwording.

Vooraf vreemd was dat ze geen angst voelde.

Kara wist dat er iets niet klopte. Haar ogen waren open, maar zagen niets. Haar oren luisterden, maar vingen niets op.

Diffuus licht verdreef langzaam de diepe duisternis om haar heen. Ze zag vage vlekken op een grijze achtergrond. Geluid begon tot haar door te dringen. Een hartslag, snel en onregelmatig. Ademhaling, oppervlakkig. Schoenzolen schraapten over een ruwe ondergrond.

Ze voelde emoties. Rauw, als een open wond. Vrees die langzaam wegebde. Opluchting. Schuld.

Alleen, het was niet haar hartslag. Niet haar emoties. Het voelde onthecht, zelfs wat beangstigend nu.

Ze probeerde vergeefs zich te bewegen. Het was niet alsof haar lijf niet reageerde. Er was geen lijf. Er was niets om te voelen, behalve die groeiende, knagende angst.

Ogen knipperden. Niet haar ogen. Een gestalte tekende zich af tegen korrelig grijs van verweerd asfalt, door een pokdalige stoeprand gescheiden van met mosvlekken bedekte tegels.

Ze huiverde, maar wist niet zeker of het haar huivering was.

De gestalte werd een vrouw, deel over het asfalt, deels over de stoep gedrapeerd. Een rode rok klampte zich aan magere benen vast. Dunne polsen staken uit een zwart jasje.

Kara wilde het gezicht zien, maar de ogen keken weg en onthulden een verlaten steegje. Een metalen afvalcontainer ontnam grotendeels het zicht op het begin van het steegje.

Dikke druppels water spatten uit elkaar op het metaal van de container, tekenden haarfijne patronen op de door een lamp verlichtte bakstenen muur. Spetters streelden haar huid.

Nee. Niet haar huid.

De ademhaling en de hartslag kalmeerden. Vragen kwamen op. Het waren in ieder geval haar vragen. Waar was ze? Wat was er aan de hand? Wiens hartslag voelde ze?

De ogen vonden het gezicht dat ze had gezocht. Ingevallen wangen, te ver uitstekende jukbeenderen.

Make-up, uitgelopen door de regen. Starende ogen, zoekend naar het leven dat hen had verlaten.

Een schokgolf rolde over Kara toen ze dat magere dodenmasker herkende.

Een gezicht, vroegtijdig getekend door lijnen van bitterheid. Een jonge vrouw, ergens de weg kwijt geraakt.

Haar gezicht.

Een langgerekte schreeuw, geluidloos, ontsnapte uit de mond die ze niet meer had.

Een koor van stemmen gaf geluidloos antwoord.

1.

‘Verdomme, daar heb je Benson.’ Merel Rogiers wreef het regenwater uit haar ogen. ‘Dat wordt gedonder.’

Forensisch rechercheur Johan ten Damme keek op tussen twee met plastic beklede hekken die het lijk van een jonge vrouw aan het zicht onttrokken. Hij was net klaar met het uittrekken van het witte pak dat ze standaard droegen bij sporenonderzoek.

De afscherpende hekken waren nauwelijks nodig. Er was niet veel publiek om drie uur ‘s morgens.

Een taxichauffeur, een paar op sensatie beluste dronken jongens die morrend waren afgedropen. Ze maakten nu foto’s met hun mobieltjes en strooiden met botte opmerkingen naar twee geüniformeerde politieagenten die de directe omgeving van het steegje bewaakten.

Twee forensische rechercheurs, één patrouilleauto en een hoofdinspecteur die niet kon slapen en vlakbij woonde. Een dood hoertje was niet veel schaarse politietijd waard. Dat soort ongeschreven regels had Johan, vers uit de academie, snel geleerd.

De man die Johans collega bedoelde, stormde als een dolle stier door het groepje jongeren heen. Hun beledigende opmerkingen leken net als de regen van zijn kaalgeschoren hoofd af te glijden.

'Hoe kan hij hiervan weten?' vroeg Johan aan Merel, die haar pak weglegde in hun auto. 'Ik dacht dat hij na zijn schorsing alleen nog achter zijn bureau mocht zitten.'

'Hij was ooit een goede politieagent.' Merel keek achter hen, waar het lijk van het hoertje was afgedekt met een dun zeil. 'Nog steeds, soms. Hij heeft misschien geen vrienden meer op de afdeling, maar nog wel wat respect hier en daar. Hij weet hoe hij aan informatie moet komen die niet voor hem bedoeld is.'

Brigadier Steffen Benson droeg net als Merel en Johan burgerkleren, een zwart jack boven een valse spijkerbroek. Hoger dan brigadier zou Bensons ster niet rijzen, had Johan gehoord. Een scherpe geest, maar te onorthodox, te hardhandig. Met een drankprobleem.

Johan kende Benson niet goed genoeg om er het zijne van te denken. Hij had in de zes maanden dat hij in Nijmegen bij de rechercheafdeling werkte, nog geen vijf zinnen met de stugge, afstandelijke man uitgewisseld.

In het felle licht van de lampen die de plek van het misdrijf beschenen, zag Bensons gezicht er onnatuurlijk bleek uit. Zijn oogwit was doorschoten met rode kronkellijntjes. 'Van Damme, Rogiers.' Hij hield zich overduidelijk in. 'Ik wil er langs.'

Merel schudde haar hoofd. 'Geloof me Steffen, dat wil je niet.'

'Verdomme,' vloekte Benson. Water druppelde van zijn neus, iets te smal voor zijn brede gelaat. 'Laat me door. Ik raak niets aan.'

Johan wist niet goed wat hij moest doen. Het sporenonderzoek was voorbij. Er waren geen directe aanwijzingen voor een onnatuurlijke dood, zoals een messteek of kogelgat. En hij had niet de autoriteit of de rang om Benson weg te sturen.

'Benson, dit is jouw zaak niet. Laat je collega's hun werk doen.' Hoofdinspecteur Martel was hen geruisloos genaderd. Zijn borstelige wenkbrauwen waren permanent gefronst. Maar zijn gezicht stond niet op onweer, zoals na de laatste woordenwisseling tussen hem en Benson. Johan dacht iets van medelijden te zien. Hij had hetzelfde net in de ogen van Merel Rogiers gezien. Hij begreep ook waarom. Hij had Merel nog niet eerder zo geschokt gezien als toen ze dit lijk zag. Ze had hem verteld wie het was.

'Karel, alsjeblieft.' Benson keek bijna smekend naar zijn hoofdinspecteur, een uitdrukking die niet bij hem leek te passen. Zijn ooghoeken glinsterden en Johan wist niet zeker of het regen was.

Martel aarzelde. 'Zijn jullie klaar?' vroeg hij aan Merel, van hen twee de hoogste in rang. Ze knikte. 'Ze hoeft alleen nog opgehaald te worden en...' Ze slikte de rest van de zin in.

De hoofdinspecteur wenkte Johan en Merel aan de kant. 'Laat hem maar.'

Benson liep tussen hen door, zijn zware tred opeens terughoudend.

Johan zag hoe de politieman hurkte naast het door zeil bedekte lichaam. Een lijkzak lag er naast, als om de dood van een ooit levend, ademend wezen te benadrukken. Benson haalde het zeil weg bij het hoofd. Een diepe, gesmoorde grom kwam uit zijn keel.

Bijna beschaamd keerde Johan zich van het tafereel af. Op het zachte geruis van de regen na was het stil. Zelfs de sneren van de opgeschoten jongeren buiten het steegje stopten. Het leek een onuitgesproken teken van respect voor de man die afscheid kwam nemen van zijn jongere zus.

2.

Kara had moeten vechten om haar redeloze angst onder controle te krijgen. Lichaamloos als ze was, haar gedachten en gevoelens waren er wel degelijk en hadden haar overspoeld.

Nog steeds kon ze niet bevatten wat er vannacht gebeurd was. Het ene moment liep ze mee met de man die ze in de bar had opgepikt. Moe, eigenlijk te misselijk om te werken, maar in de wetenschap dat ze misschien genoeg geld zou verdienen om na het betalen van de goedkope hotelkamer en haar pooier een uurtje vergetelheid te kopen.

Het volgende moment staarde ze naar haar eigen lichaam, keek ze in haar eigen levenloze ogen.

Haar idiote hoop dat ze in een of andere psychedelische nachtmerrie gevangen zat, vervaagde met het verstrijken van de uren. Als het geen nachtmerrie was waar ze zwetend, hoestend en spugend uit wakker zou worden, wat dan? Het onuitgesproken antwoord had zich met venijnige weerhaakjes in haar hoofd vastgezet.

Je bent dood, meid.

Welk hoofd? Ze voelde haar gedachten, haar herinneringen. Ze had een herinnering van de man met wie ze mee was gelopen, het te stille steegje uit. Lang, mager, een ingevallen gezicht, kort stekelig haar. Bruin leren jack en spijkerbroek. Onzeker toen ze hem benaderde, verlegen bijna. Een goede potentiële klant.

Een moordenaar. Haar moordenaar.

Zijn hoofd. Was ze daar in opgesloten? Het moest wel. Maar hoe? Waarom? Een straf voor haar zonden, opgelegd door een god waar ze al lang niet meer in geloofde?

Ze had het liefst willen schreeuwen, maar ze het was beangstigend en onthechtend om haar stem alleen te horen als een gedachte. Het was nog beangstigender om anderen te horen reageren. Soms fluisterde een stem een half hoorbare smeekbede en reageerde een chaotisch koor van stemmen.

Dus hield ze zich stil. Als ze zich concentreerde, kon ze zich zelfs afsluiten van de wereld die zich via haar moordenaar aan haar toonde. Geen zicht of geuren meer, geen vreemde emoties die langs haar schuurden en haar verwarden. Dan zweefde ze rond in een niets zonder licht of geluid. Maar ook dat was beangstigend.

Ze wilde huilen, maar had geen tranen. Ze wilde met haar vuisten ergens tegenaan beuken, maar had geen controle over de handen die nu het stuur van een auto vasthielden.

Misschien was dit de hel. Haar eigen, persoonlijke hel. Dan hadden de god en de duivel waar ze niet meer in geloofde, allebei een ziek gevoel voor humor.

Het maakte haar kwaad, woedend. En te midden van de wanhoop en angst vormde zich een besluit. Ze zou hier tegen vechten. Dit kon niet het einde zijn. Ze zou hier uit komen. Het moest.

Ze wist alleen nog niet hoe.

Kara zocht haar weg terug naar de wereld buiten haar. Ze voelde beweging, zag een weg die onder de auto doorgleed, beschenen door gelig licht van lantaarnpalen. Aan de horizon werd het zwart van de nacht langzaam lichter blauw.

'Waar ben ik?' Ze fluisterde het eerst, vroeg het toen harder.

De stemmen fluisterden terug, smeekten, schreeuwden. Maar tussen die kakofonie door, hoorde ze antwoorden. En terwijl angst langs haar bleef stromen als een onderstroom in een rivier, probeerde ze te luisteren, te begrijpen.

3.

Steffen Benson staarde naar het glas in zijn handen. Een laagje lichtbruine whisky bedekte de bodem. Hij nam een laatste slok en zette het lege glas met een harde klap op de keukentafel waar hij aan zat. Hij was al halverwege de fles met zijn andere hand toen hij de beweging opmerkte.

Hij staarde naar het tussentijdse rapport van Rogiers en Van Damme op het beeldscherm van zijn laptop. Het was geen lang rapport. Het was een duidelijk rapport in de kraakheldere beschrijvingen die hij van Merel gewend was. Hij had het driemaal gelezen zonder er bij elke volgende lezing iets nieuws in te vinden.

Maar het ging over zijn zusje. Hij zou het desnoods nog tien keer doorlezen, op zoek naar iets dat hem het verhaal achter het rapport kon vertellen. Op zoek naar alles dat hem kon afleiden van het doffe verdriet dat zelfs de whisky niet verder kon afstompen.

Kara was dood.

Haar dood was officieel zijn zaak niet. Geen enkele agent kreeg een zaak waar hij persoonlijk bij betrokken was. Hij behoorde dit rapport ook niet te hebben. Gelukkig waren er nog mensen op het hoofdbureau die hem niet de rug hadden toegekeerd.

Steffen wist dat hij het eindstation had bereikt bij de politie. Daar hadden twee interne onderzoeken naar vermeende misdrijvingen tijdens verhoren voor gezorgd. Zolang Martel alleen vermoedde dat Benson zich toch met deze zaak bemoeide, zou hij de andere kant uitkijken. Als de hoofdinspecteur het zeker wist, dan zou het eindstation oneervol ontslag worden.

Het maakte hem weinig uit. Niet meer.

Keer op keer was Kara zijn leven in- en uitgefladderd. Nu zou hij geen kans meer krijgen om haar uit de goot te sleuren, om nachtenlang op haar in te praten als ze weer vergeefs probeerde van de naald af te blijven. Schreeuwend, vloekend, kotsend in zijn kleine badkamer. Geen kans meer op momenten waarop ze hun klote bestaan vergaten en lachten om herinneringen van hen samen.

Ze hadden ook samen hun ouders naar een vroegtijdig graf gebracht. Hij net van de politieacademie. Zij worstelend met cijfers en eerste vriendjes. Ze waren uit elkaar gegroeid. Steffen had in zijn leven geen plek gehad voor een puberzus. Kara moest bij haar oma gaan wonen, die geen enkele grip op haar had of wilde hebben.

Op haar twintigste was zijn zus de hoer gaan spelen. Eerst voor het zoveelste verkeerde vriendje. Daarna voor de gelukzalige vergetelheid die heroïne bracht.

Vermoeid, met brandende ogen, greep hij toch weer naar de whiskyfles naast de laptop en schonk het glas halfvol. Wie was hij, gevlucht in de afstomping van drank, om haar zwakte te veroordelen?

Oma was vorig jaar overleden. Kara was toen al sterk vermagerd, afstandelijk. Het was de laatste keer dat ze hadden gepraat, herinneringen hadden opgehaald. Nu was alleen hij nog over van hun familie.

Met dat vooruitzicht leegde hij het glas in één lange slok. De whisky brandde zich een weg door zijn keel, maar kon de leegte in hem niet vullen. Dat deden woede en verdriet wel, die langs de leegte omhoog kropen en een uitweg zochten via zijn hand. Een redeloze schreeuw vergezelde zijn uithaal.

De grotendeels lege fles whisky kletterde op het zeil dat de keukenvloer bedekte.

Hij liet zijn hoofd leunen op zijn armen. De whisky in zijn lijf deed weinig om zijn rafelige emoties te dempen. Het was lang geleden dat hij had gehuild. Na de dood van zijn ouders had hij alles onderdrukt en ingeslikt. Een goed recept voor alcoholisme, een mislukt huwelijk en een mislukte carrière.

Ditmaal hield hij de tranen niet tegen. Hij verloor zich er in, schokschouderend en verloren, eenzaam aan de keukentafel in de kleine keuken van zijn driekamerflat.

Toen zijn mobieltje overging, voelde het niet als een bevrijding van zijn verdriet, maar als een inbreuk. Toch nam hij op.

'Benson,' snauwde hij.

'Dag meneer Benson,' klonk een man aan de andere kant. 'Ik wil u condoleren met uw verlies. En ik wil u een kans bieden om de man te vinden die het leven van uw zusje zo wreed geroofd heeft.'

Even dacht Benson er over om de verbinding te verbreken. Wat een macabere klote grap. Toen beseftte hij dat buiten het hoofdbureau om nog zo goed als niemand iets wist over de dood van Kara.

'Waarom zou ik naar je luisteren?' vroeg hij voorzichtig. Een deel van hem verwachtte nog altijd een smerige grap. Van mensen die hij ooit te hard had aangepakt, misschien zelfs een achterbakse manier van interne zaken om hem voorgoed te kunnen lozen. 'Wat levert het jou op?'

'Hetzelfde als u, meneer Benson,' zei de man, zijn stem vriendelijk, zakelijk. 'Wraak op iemand die een geliefde van ons heeft weggenomen.'

Tegen beter weten in, bleef Benson luisteren. In het rapport van Rogiers stond dat Kara was gestorven aan de gevolgen van acuut leverfalen. Maar ze was vermoord, dat wist hij zeker. En voor het eerst zij iemand anders dat ook.

Wraak was wat hij zocht. Zijn pistool in het gezicht duwen van de man die hem Kara had afgepakt, de angst in diens ogen zien en dan langzaam de trekker overhalen.

Hij vroeg zich niet af of het hem zou helpen om het verlies van Kara te verwerken.

4.

'Waar ben je naar aan het staren?'

Johan wenkte Merel Rogiers naar de stoel tegenover hem. Ze had een kop van de smerige koffie die hier uit de automaat kwam in haar hand. Het was rustig in de kantine, rustiger dan aan zijn bureau.

Hier kon hij zich beter concentreren.

Hij draaide op zijn tablet het rapport met hun forensische conclusies over de dood van Kara Benson naar Merel toe en wees naar een paar met gele lijnen gemarkeerde regels. 'Heb je dit gelezen?'

Merel schoof de tablet naar zich toe over het tafeltje en fronste haar wenkbrauwen. 'Lijkt me wel. Ik heb dit rapport geschreven, weet je nog?'

Johan voelde zich niet uit het veld geslagen. Hij wist dat hij zich er pas iets van moest aantrekken als ze hem met 'agent Van Damme' ging aanspreken. 'Nee, dit stuk is uit het autopsierapport. Lees het nog eens goed door.'

Ze pakte de tablet en las het gemarkeerde stuk, af en toe rustig een slok koffie nemend. Ze hadden tot nu toe weinig sporen gevonden die behulpzaam konden zijn. De kleren van Bensons zusje waren naar

het Nederlands Forensisch Instituut gestuurd voor nader DNA-onderzoek, misschien dat het meer zou opleveren.

Verder was het aan de digitale rechercheurs om bewakingsbeelden te vinden van de ontmoeting tussen Kara en haar vermoedelijke moordenaar. Er hing één camera boven de uitgang van de bar en nog een enkele meters buiten het steegje. De tactische recherche had de taxichauffeur ondervraagd die Kara's lichaam had gevonden en was nog bezig met verklaringen van de paar gasten die ze hadden kunnen terughalen en de barkeeper.

'Acuut leverfalen,' zei Merel en schoof de tablet terug. 'Kan dodelijk zijn zonder tijdige behandeling. Misschien dat iemand er op kicke om haar zo neer te leggen. Bepaald geen moord of doodslag.'

Johan zocht de scan op van het ziekenhuisrapport dat hij via patholoog-anatoom Gerben Jongerschans had gekregen en bladerde naar de pagina die hij Merel wilde laten zien. De patholoog-anatoom had Johans nieuwsgierigheid genoeg geprikkeld om verder te zoeken dan nodig was in een zaak die op het oog vrij simpel leek. Nu was het zijn beurt om de nieuwsgierigheid van zijn soms wat te cynisch ingestelde collega te prikkelen.

Hij schoof de tablet terug over de tafel. 'Lees nou dit eens.'

Merel fronste haar donkere wenkbrauwen. 'Dit komt uit een medisch dossier. Dat behoor je helemaal niet te hebben.'

Johan voelde zich rood worden, maar hij hield stug vol. 'Het is van een vrachtauto gevallen,' zei hij afgeknepen. 'Lees het nou.'

De hoofdagent staaarde hem even aan, alsof ze hem voor het eerst pas goed zag. Toen knikte ze en las de pagina door. 'Ziekte van Wilson,' mompelde ze in zichzelf. 'Koperopeenhopping in de lever.

Beginnende cirrose. Kan zonder medicatie tot acuut leverfalen leiden.'

Ze legde de tablet neer. 'Ze was dus onder behandeling voor een ziekte die tot leverfalen kan leiden. Dat bevestigt wat Gerben gevonden heeft. Waar wil je naartoe?'

'Kijk naar de datum van het rapport.'

Merel zuchtte, maar de frons die volgde, was er ditmaal een van verbazing. '12 juni? Dat is tien dagen geleden. Dan heeft ze niet veel aan dit onderzoek gehad.'

Johan kon met moeite een glimlach tegenhouden. Er was weinig vrolijks aan deze zaak. Toch voelde hij een zekere trots. Hij had iets gevonden - nou ja, hij en Gerben samen - wat Merel met twaalf jaar over het hoofd gezien had. 'In het rapport van Gerben staat dat Kara gestorven is aan acuut leverfalen, veroorzaakt door kopervergiftiging. Haar lever was zwaar beschadigd door ontsteking en cirrose. Maar dit rapport van het ziekenhuis stelt dat er nog lang niet genoeg koper opeengehoopt is om acuut leverfalen te veroorzaken. De lever was nog in vrij goede staat.'

En wat Gerben niet in zijn autopsierapport had geschreven, bang dat niemand het zou geloven, was dat de beschadigingen die hij had gevonden bij Kara, over een periode van zeker een half jaar moesten zijn ontstaan. Niet in minder dan twee weken.

Merel keek Johan lang aan nadat hij verteld had wat hij zelf bijna niet had willen geloven. 'Het is nog steeds geen moord of doodslag,' zei ze uiteindelijk. 'Als de hoofdinspecteur het rapport van Gerben leest, zal hij de zaak sluiten.'

Verdomme, daar had hij niet aan gedacht. 'Maar normaal is het toch ook niet?'

'Nee,' zei Merel na weer een lange pauze. 'Dat niet. De vraag is, wat moeten wij er mee doen?'

Daar had Johan ook zo snel geen antwoord op.

5.

De stemmen klonken steeds luider. Soms afzonderlijk, soms in koor. De ene keer smekend, de andere keer woedend. Nu vragend, dan klagend.

Het lukte Kara beter om zich af te sluiten. Van de stemmen, van de zintuiglijk ervaringen die ze via haar gastheer, haar moordenaar voelde. Soms zocht ze die ervaringen op, dan weer wentelde ze liever in het niets rond.

Soms had ze het idee dat ze begon te wennen. Er waren momenten dat het makkelijker leek om voorgoed weg te glijden tussen al die lichaamloze stemmen. Ze schrok van die momenten, van het verlangen om zich niet langer van zichzelf bewust te zijn.

Dan zocht ze de buitenwereld op met ogen die ze niet meer had. Zoals nu, in een anonieme hotelkamer, op het bed een opengeslagen koffer met kleren netjes ingepakt. Ze rook bittere zwarte koffie, voelde de warmte van de koffie door de mok heen.

Ze voelde gerafelde emoties van een ander, duister en afgestompt. Blijdschap, vermengd met pijn en haat. Soms gericht tegen alles en iedereen, nu tegen het bleke gelaat in de spiegel. Zijn stem, zacht en melodieus. Zo slecht passend bij de bitterheid in de groengrijze pupillen.

'Ik voel jullie,' zei de man die haar meedroeg. 'Al die stemmen. Al die pijn. Mijn pijn? Jullie pijn?' Hij wankelde achteruit en kwam hard op het bed terecht. 'Voor jullie is het voorbij,' fluisterde hij. 'Voor mij nooit. Ik kan niet meer stoppen.'

Doffe pijn toen zijn vuist tegen de bedrand sloeg. Was hij gek? De stemmen waren het in ieder geval. Misschien waren ze na jaren in het niets tot waanzin gedreven.

'Ik wil nog niet verdwijnen,' fluisterde ze geluidloos. Ze wilde de haat blijven voelen voor deze man, haat die haar wakker hield.

'Wij wel,' fluisterde een stem terug. 'Alsjeblieft.'

Kara duwde het geluid wanhopig weg, maar de echo bleef.

Wat kon er erger zijn dan niet meer bestaan?

Ze wilde het antwoord niet weten.

6.

Steffen bekeek de man in een blauwgrijs pak, die vanaf een bankje in het Kronenburger park verkruimeld brood gooide naar brutaal opdringende duiven. Achter hem reikte de punt van een middeleeuwse toren naar de grijze lucht. Op een eenzame jogger en een jong meisje met een te grote hond na leek het park leeg.

Om half twee in het park, had de man aan de telefoon gezegd. Een tijd, geen naam. Zelfs nu woede en pijn hem dreven naar een kans om wraak te nemen, was Steffen niet van plan zich in een of andere val te laten lokken. Hij wist niet hoe de man hem gevonden had, maar iemand die daarvoor de kennis of de relaties had, zocht misschien eerder een zondebok dan een partner.

Toch was hij hier. Op veilige afstand, in zijn auto, maar wel hier. Het vertroebelende effect van de whisky was uitgewerkt, zijn wraakgevoelens waren gebleven. Hij besepte verdomd goed dat hij zich als politieman meer dan wie ook aan de wet moest houden, al had hij vaak zat de grens opgezocht. Hij besepte ook dat hij Kara door haar levensstijl over een paar jaar misschien toch wel in een koelcel had teruggevonden.

Maar er was een groot verschil tussen mogelijkheid en zekerheid. Hij wist zeker dat hij zijn zusje niet meer terug zou zien. Dat deed meer pijn dan hij ooit gedacht had nog te zullen voelen na het verlies van hun ouders.

Hij wist niet of het iets zou helpen om haar moordenaar te straffen. Maar hij verwachtte in ieder geval niets van zijn collega's. Een dood hoertje, de zus van een bij de leiding in ongenade gevallen collega. De zaak zou na nog wat symbolisch overleg gesloten worden. Nee, dacht hij bitter, op het korps hoefde hij niet te rekenen voor gerechtigheid.

Dus observeerde hij de man die hij hier moest ontmoeten vanuit zijn auto en dronk koffie uit een thermoskan in plaats van whisky aan de keukentafel. Zo kon hij zelf in ieder geval het moment van hun eerste ontmoeting bepalen.

Hij zag een schaduw vanuit zijn ooghoek en greep bijna automatisch naar zijn dienstwapen, dat zeer tegen de regels in onder een krant op zijn schoot lag. Halverwege de beweging stopte hij. De schaduw behoorde toe aan een man die glimlachend een draaiend gebaar maakte. Nog altijd op zijn hoede, zijn hand bij het pistool, opende Steffen het raam.

'Goedemiddag, meneer Benson,' zei de man. Een windvlaag bracht het dunner wordende vlassig blonde haar op zijn hoofd in de war. Hij stak zijn hand uit. 'We hadden hier om half twee afgesproken.' Steffen wierp een blik naar rechts, waar de onopvallende duivenvoeder opstond, in de richting van Steffens auto knikte en wegliep.

'Sorry,' zei de nog altijd glimlachende man. Het leek meer een masker waarachter zich van alles kon verbergen. 'Wat misleiding. Een oude gewoonte. Je kunt nooit voorzichtig genoeg zijn. Ook ik weet niet met wie ik te maken heb.'

Steffen knikte. Hij hield er niet van om op het verkeerde been gezet te worden, maar kon een afstandelijk respect opbrengen. Hij haalde zijn rechterhand onder de krant vandaan en schudde de uitgestoken hand van de man.

'Kom mee,' zei Steffen en wees naar de bestuurdersstoel. 'Begin maar met je naam. Dan zien we wel verder.'

7.

Johan liep naar het bureau van Merel. Ze was driftig aan het typen met twee vingers. Stapels dossiers, rapporten, losse papieren en enveloppen omcirkelden de laptop die de vaste computer een paar jaar geleden vervangen had. Hij begreep niet hoe ze in die chaos iets kon terugvinden.

Johan had in de eerste weken dat hij met de tien jaar oudere hoofdagent samenwerkte, in al zijn onschuld geprobeerd om Merel met de voordelen van de tablet kennis te laten maken. Zijn andere collega's van de afdeling forensische recherche hadden hem bewust niet gewaarschuwd dat Merel Rogiers zich niets liet opdringen. Zij had hem dat daarna in niet mis te verstane bewoordingen duidelijk gemaakt.

In de week die volgde, was Johan tot groot vermaak van die collega's zoveel mogelijk bij Merel uit de buurt gebleven. Hun gesprekken beperkten zich tot het hoogst noodzakelijke. 'Je bent niet de eerste, de enige of de laatste die Merels duistere kant heeft gezien', vertelde Sam Romeijnders van de tactische recherche hem later. 'Toen ik hier nieuw was, heb ik dezelfde behandeling gehad. Ze draait wel bij. Of niet, als ze je gewoon niet mag.'

Merel was wel bijgedraaid en had Johan onder haar hoede genomen. Hij had meer van haar geleerd in de afgelopen zes maanden dan in zijn hele forensische specialisatietraject. Ze gebruikte nu soms zelfs, zij het met zichtbare tegenzin, de tablet die elke agent binnen de recherche had gekregen. Johan dacht dat hij het apparaat nu ergens onder een stapel papier zag uitsteken.

Ze kregen vandaag te horen wat er met de Kara Benson-zaak ging gebeuren. Johan vermoedde dat hij het al wist. Steffen Benson was vanochtend langs hem gestormd toen Johan het politiebureau binnen kwam, het gezicht van de brigadier meer dan normaal op onweer. Het was een publiek geheim dat Benson net zo goed op de hoogte was als de rechercheurs die wel op de zaak zaten.

Hij groette Merel, die geschrokken opkeek, zich blijkbaar nu pas bewust van Johans aanwezigheid. Hun bureaublok stond rechts achter in het schaars bemenste kantoor. De meeste collega's waren buiten, op het in aanbouw zijnde lab in Elst of met lunchpauze.

Je moest je om het bureau van Merel draaien om op haar beeldscherm te kunnen kijken. Johan kon nog een klein deel zien van de mail waar zijn collega mee bezig was. Het ging over camerabeelden die de technische recherche gevonden had. De geadresseerde was geen mailadres binnen de politie, maar wel een politieman. Steffen Benson.

Ze keek hem even inschattend aan, haar ene hand zwevend boven het toetsenbord.

'Ik zou maar op verzenden drukken,' zei Johan om de ongemakkelijke situatie te doorbreken. Nu begreep hij hoe Benson aan zijn informatie kwam. Hij begreep alleen niet waarom.

'Ik ben hem meer schuldig dan ik ooit terug kan geven,' zei Merel nadat ze de email had verzonden. Johan wist beter dan door te vragen. Hij knikte en liet het daarbij. Niet alles was in de praktijk even zwart of wit als hij geleerd had op de opleiding.

Het eindoordeel van hoofdinspecteur Martel over hun zaak bleek kort maar duidelijk te zijn. Een natuurlijke dood. Er werd voor de vorm nog gezocht naar Kara's laatste klant, maar dat mocht vooral niet te veel tijd kosten.

'En nu?' vroeg Johan na de korte briefing.

Merel haalde haar schouders op. 'Volgende zaak,' zei ze. En dat was het einde van het gesprek. Zijn tegenwerpingen en vragen werden met een afgemeten stilzwijgen beantwoord.

Ontmoedigd ging Johan aan zijn bureau zitten en stuurde naar zijn slapende beeldscherm, net zo zwijgzaam als de hoofdagent tegenover hem.

Niet alles was zwartwit. Dat had Merel bewezen met haar e-mails een aan brigadier die ze in het openbaar zoveel mogelijk negeerde.

En op dat moment besloot Johan, dat voor hem de zaak nog niet gesloten was.

8.

Hoe lang was ze hier? Een dag? Een week? Een maand? Er vielen steeds grotere gaten in haar besef van de tijd. Het ene moment kon ze zich met moeite ontworstelen aan het niets waar ze in zweefde. Dan weer voelde ze zich bijna tot waanzin gedreven door de stemmen die bleven roepen, gillen, fluisteren.

Was dit echt? Lag ze ergens gevangen in een coma?

Sommige stemmen waren een gerafeld gefluister, zich nauwelijks bewust van hun menselijkheid. Sommige stemmen sloegen alleen wartaal uit. Een enkele keer dacht ze met iemand te praten. Totdat de stem die ergens anders zweefde, opeens hele discussies met zichzelf ging voeren.

Op dat soort momenten voelde ze zich eenzamer dan ooit. Als een mistsluier die langzaam optrok, drong het tot Kara door dat dit haar voorland was. Heel soms, als ze wanhoopte, dacht ze dat het beter was als ze zichzelf vergat, zich niet langer bewust was van deze gevangenis.

Die gedachten joegen haar meer angst aan dan dat de duisternis zelf. Meestal kon ze het niets om zich heen verdrijven door mee te kijken, mee te luisteren, te ruiken en te voelen met de man die haar met zich meedroeg. Het was geen ontsnapping, maar beter dan in het niets zijn, met de stemmen als gezelschap.

Haar gastheer praatte veel tegen zichzelf. Vaak was hij verward of boos, dan weer verdrietig. Ze wist dat hij dezelfde stemmen hoorde die zij hoorde. De ene keer reageerde hij, probeerde op hun smeekbeden in te gaan, zijn excuses aan te bieden voor wat hij hen had aangedaan. Dan weer schreeuwde hij dat ze hem met rust moesten laten.

Ze wilde geen medelijden voelen. Hij had haar mee naar buiten genomen en haar gedrapeerd over asfalt en stoeptegels als een versleten gordijn. Hij had haar veroordeeld tot dit schaduwbestaan, als een soort parasiet.

Toch kon ze het niet voorkomen dat haar zorgvuldig gekoesterde haat af en toe overschaduwd werd door de neiging om troostende woorden te spreken. Ze wist de neiging tot nu toe weg te drukken. Ze moest. Alleen haar haat, fel vlammend, hield haar verlangen om te ontsnappen levend.

Nu staarde ze door zijn ogen naar de omgeving buiten de hotelkamer. Ze zag een treinstation dat ze goed kende. Hier vandaan was ze naar haar oma gereisd, nadat haar vader zichzelf en haar moeder te pletter had gereden tegen een vrachtwagen.

Ze had haar oma pijn gedaan, haar broer. Zichzelf ook, maar daar werd ze elke dag weer voor gestraft. Nu was het te laat om op haar schreden terug te keren, om die naald voorgoed uit haar armen te rukken, haar klanten tussen haar benen en haar mond uit. Oma was dood. En Steffen was onbereikbaar.

'Waarom heb je dit gedaan?' Ze dacht dat ze het had gedacht, maar ze wist het verschil tussen denken en praten niet meer zo goed. De ogen dwaalden af van de verweerde ronde daken boven de perrons en staarden naar een schilderijtje aan de ooit witte muur.

'Het spijt me,' zei de man. 'Ik ben zwak. Ik ben bang om te sterven. Banger met elk leven dat ik neem om door te kunnen leven. Bang voor wat er hierna op me wacht. Of dat er niets op me wacht.'

Hij praatte terug. Ze wist niet goed wat ze hiermee aan moest. Wat ze moest zeggen.

'En wat gebeurt er met mij?' vroeg ze uiteindelijk.

'Ik weet het niet.' Hij bleef naar het schilderijtje staren, een impressie van een terrasje vol mensen in ouderwetse kleren. 'Ben jij echt?' vroeg hij toen? 'Of alleen mijn schuldgevoel dat tegen me praat?'

Kara voelde een onbedwingbare woede opkomen. 'Ik ben echt, klootzak!' schreeuwde ze. 'Jij hebt er voor gezorgd dat ik in je hoofd zit. Ik wil er verdomme uit!'

'Nee! Laat me met rust! Ga weg!'

De woorden waren als mokerslagen die haar weg slingerden, het duistere niets in, tollend om haar as. Ze viel en viel, met niets om haar gezelschap te houden, zelfs geen waanzinnig gefluister.

9.

'Deze,' wees Steffen naar het scherm van de laptop.

'Nee,' zei Thomas van Kleef, als dat zijn echte naam was. Lichte rimpels om zijn ogen trokken samen.

'Dat is hem niet.'

Steffen wreef in zijn vermoeide ogen en klikte op een volgend stilstaand beeld van een bewakingscamera. Het waren veel beelden. Ze waren al een half uur bezig en Steffen irriteerde zich steeds meer aan de soms nauwelijks verholen arrogantie in de toon van zijn tijdelijke partner.

Hoe wist de man zo zeker tot wie de soms nauwelijks zichtbare gezichten niet behoorde? De beelden waren vaag en korrelig. Steffens laptop was niet geschikt voor dit soort werk. Maar hij moest het er mee doen om de inhoud te bekijken van de mail die Merel Rogiers hem had gestuurd.

Meer zou er niet komen. De zaak was gesloten, de klootzakken. Martel had in ieder geval het fatsoen gehad om het hem zelf te vertellen. En hem daarna de rest van de week met verlof gestuurd om het nodige te regelen voor de crematie van Kara.

De hoofdinspecteur dacht misschien dat hij Steffen hielp. Of hij wilde een lastpak even uit de weg hebben. Wat de reden ook was, het gaf Steffen tijd om zich te concentreren op het enige dat hij nog belangrijk vond.

Nog een vaag gezicht, twee ditmaal. Even dacht Steffen zijn zus te herkennen, meer aan haar houding dan aan het vage, uitvergroete gezicht. Van Kleef schudde zijn hoofd. Volgend gezicht.

Van Kleef stak een sigaret op, zijn derde sinds hij hier was aangekomen. Gisteren had de man er zeker vier gerookt in het half uur dat ze door de stad hadden gereden.

‘Zorg er voor dat je beelden krijgt,’ had hij gezegd. ‘Dan wijs ik je aan wie we moeten zoeken.’

‘Als je al zoveel weet over mij en de zaak,’ had Steffen bits gereageerd, ‘dan kun je daar vast wel zelf aan komen.’

Van Kleef had hem aangekeken met zijn emotionele fletsblauwe ogen. ‘Als ik dat kon, had ik jou niet nodig. Ik had hem bijna te pakken, de man die je zus heeft vermoord, vrijdagnacht in die steeg. Maar ik vond alleen een lijk. Ik ben in de buurt gebleven, totdat de politie kwam. Tot jij kwam. Daarna ben ik jou gevolgd naar je flat. Je nummer vond ik op internet. Je staat in de telefoongids. Zo simpel was het.’

Van Kleef gebaarde nu naar het glas met whisky naast de laptop. ‘Daar ga je nog eens dood aan.’ Zijn toon was net zo arrogant als zijn ogen emotioneel waren.

Steffen balde zijn vuist om de draadloze muis, de plastic behuizing kraakte. Hij hoefde niet van anderen te horen wat hij zelf verdomd goed wist, zeker niet van deze eikel. Maar hij hield zich in. Hij had de man nog nodig. ‘Alsof die sigaretten van jou zo goed zijn.’

‘Ach, je moet ergens aan dood gaan.’ De glimlach bleef beperkt tot de mond van de man.

Plotseling veranderde zijn uitdrukking. Hij toonde de eerste echte emotie die Steffen tot nu toe bij de man had kunnen ontdekken. Onverholen haat. ‘Dat is hem.’

Het beeld was dat van een lange, onopvallende man met onopvallende kleren en een onopvallend gezicht. Steffens hart leek samen te krimpen. Was dit de man die Kara van hem had weggenomen? Die verantwoordelijk was voor de dood van Van Kleefs vrouw en, als hij de man mocht geloven, voor de dood van nog veel meer mensen.

Het maakte Steffen niet zoveel uit of de man verder alles bij elkaar verzon. Als dit de moordenaar van Kara was, dan was dat het enige dat telde.

Hij klapte de laptop dicht, stond op en pakte zijn jas van de keukenstoel. ‘We gaan naar het bureau. Ik heb her en der nog wel wat krediet. Laten we die klootzak vinden.’

Van Kleef volgde hem, rustig en bedachtzaam. Die ingestudeerde glimlach was terug op zijn gezicht, een half opgerookte sigaret tussen twee vingers geklemd. Hij vroeg niet eens waarom ze gingen. Het was alsof hij al lang wist wat er ging gebeuren.

De whisky bleef onaangeroerd op de keukentafel staan, zijn lokroep tijdelijk verstomd.

10.

‘We kunnen dit niet laten rusten.’ Johan voelde zich inmiddels behoorlijk gefrustreerd. Elke keer als hij dacht dat hij Merel over de streep had getrokken, dan schoof ze weer terug. ‘Je hebt de foto's gezien, Gerben heeft je verteld wat hij heeft gevonden. Dit is geen natuurlijke dood.’

Merel begroette een paar geüniformeerde collega's in de gang die weg leidde van het kleine kantoor van de patholoog-anatoom. Ze praatte zacht maar beslist. ‘Gerben heeft nergens in een rapport neergezet dat dit onverklaarbaar is. En als Martel er achter komt dat we hier nog mee bezig zijn, dan

kunnen we op zijn minst een flinke uitbrander verwachten, misschien zelfs een aantekening. Ik wil niet de rest van mijn leven brigadier blijven.'

Johan versnelde zijn pas en ging tegenover haar staan. Even leek het alsof Merel door hem heen wilde lopen. 'Waarom ben je opeens zo verdomde koppig, agent Van Damme?' beet ze hem toe. 'Wil je net als Benson je carrière om zeep helpen? Doe wat je niet laten wilt, maar houdt mij er buiten.' Ze liep om hem heen, op weg naar hun bureau en een nieuwe zaak.

Hij moest iets bedenken en snel. Het alternatief was hier alleen mee verder gaan, maar daarvoor kende hij de sluiproutes op het bureau niet goed genoeg, had hij nog geen krediet opgebouwd om iets terug te vragen. 'Jij hebt hem informatie opgestuurd vanaf het begin,' riep hij haar achterna. Gemeen, maar het werkte. 'Dus je bent er net zo goed bij betrokken.'

Merel draaide zich om, vuur in haar ogen. Ze trok hem hardhandig aan zijn arm mee naar een zijingang die naar het laagste parkeerniveau leidde.

'Wil je me nu al in Martels kantoor hebben?' siste ze buiten tussen politiebusjes en –auto's. 'Ja, ik heb informatie laten lekken. Benson heeft er verdomd hard voor op me geleund.' Ze zuchtte en ontspande een beetje. 'Hij heeft een keer een kogel opgevangen die voor mij bestemd was. Hij heeft daar nooit misbruik van gemaakt, iets voor teruggevraagd. Tot we Kara vonden. Ik ben hem nou niets meer schuldig.'

Johan wreef over zijn pijnlijke arm. De stof van zijn jasje ritselde. Hij was even vergeten dat in Merels tengere lichaam meer kracht schulde dan je zou verwachten. 'Het gaat me niet om Benson. Het gaat mij er om dat deze zaak stinkt. Je hebt gehoord wat Gerben zei. Dit is niet de eerste keer in de afgelopen jaren dat wat eerst een moord leek, met een lijk ergens achtergelaten in een steeg of auto, opeens als natuurlijke dood werd geclassificeerd.'

'Drie of vier zaken, verspreid over Nederland, in de afgelopen vijf jaar.' Merel haalde haar schouders op. 'Volgens de statistieken een anomalie. Daar gaat Martel de zaak niet voor heropenen.'

Opeens daagde het Johan. Al Merels tegenwerpingen, haar tegenzin om naar hem te luisteren. 'Je bent gewoon bang,' zei hij, verbaasd dat hij zijn gedachten uit zijn mond hoorde komen. 'Het klopt niet, wat er met Kara is gebeurd. Het past niet in een hokje. En dat maakt je bang.'

Zonder nog een woord te zeggen, draaide Merel zich om en stormde naar binnen. Johan bleef achter, binnensmonds vloekend. Kwaad op zichzelf, op Merel en zelfs op Kara die hij nooit had gekend. Binnen leunde Merel tegen de saai witte muur, de enige onderbreking een dunne blauwe balk op ooghoogte. Ze zag er uit alsof ze met zichzelf worstelde. Uiteindelijk keek ze op. 'Loop met me mee naar de digi-wizards,' zei ze, haar toon weer een die geen tegenwerping duldde. 'Misschien hebben die wat gevonden voordat de zaak werd afgesloten. Maar als dat niets oplevert...'

Johan knikte gretig. Als dat niets opleverde, zag hij dan wel weer.

Twee verdiepingen hoger botsten ze bijna tegen Benson aan, die gehaast tussen hen door stampte. Achter hem viel de deur naar het kantoor van de digitale recherche langzaam dicht.

Binnen troffen ze Eddie Makowski aan. De vroeg grijze ICT'er met zijn smalle baardje kreunde opzichtig. 'Nog meer volk. Zo kom ik nooit aan mijn werk toe.'

'Rustig maar,' zei Merel en ging half op zijn bureau zitten, opeens met een charmante glimlach. Soms kon ze charmant zijn, als ze wilde. Het gebeurde alleen niet vaak. 'Ik wil weten of je meer gevonden hebt dan die CCV-beelden in de buurt van het steegje uit de Kara Benson-zaak.'

'Waarom wil iemand van de forensische recherche dat weten?' vroeg Eddie achterdochtig. Hij keek schichtig om zich heen, maar in de met pc's, servers en beeldschermen volgestouwde kantoor was niemand anders te zien. De digitale recherche was nog altijd een onderbemand onderdeel van de politie. 'Benson kwam er ook al naar vragen.'

'Oh?' Merel keek Eddie onschuldig aan. 'Hij zit niet op deze zaak. Je hebt hem toch niets verteld?' Eddie bleek goed in staat om het verborgen dreigement op te pikken. 'Benson had een paar stills van een CCV-camera bij zich. Hij wilde weten of we de vent op het beeld ook terug konden vinden op andere CCV-beelden. Ik heb alleen even voor hem gezocht met ons nieuwe beeldherkenningssoftware. Heb ik zelf aan meegeschreven,' zei hij toen met trots.

'Maar de politie kan toch helemaal niet bij beelden van bewakingscamera's zonder een gerechtelijk bevel?' Merel glimlachte weer, als een roofdier die naar haar prooi staarde. 'Heb je ook iets gevonden?'

Eddie begon te zweten ondanks de koelte die ventilators het raamloze kantoor in bliezen. Hij pakte een pen uit een koffiebeker en schreef vlug iets op het bovenste velletje van een blocnote. 'Hier, een adres van een hotel vlakbij het station. Daar was die vent op de camerabeelden vanmorgen nog.'

'Dank je wel Eddie.' Merel gaf de ICT-man een kameraadschappelijke klap op zijn schouder. 'En wij weten allemaal van niets, nietwaar?'

Ze lieten een knikkende Eddie achter. Merel beende door de gang naar het dichtstbijzijnde trappenhuis en Johan moest hijgend moeite doen om haar bij te halen. Hij had te vaak zijn fitnessstraining laten vallen.

'Wat is er aan de hand?' vroeg hij tussen licht gehijg door op de trap naar beneden. Hun schoenen weerklonken hol tussen het beton van het trappenhuis

'Steffen is volgens mij van plan om iets ontzettend stoms te doen,' zei ze, duidelijk in een betere conditie. 'En al kan hij nog zo'n klootzak zijn tegenwoordig, dat kan ik niet toelaten.'

Een paar minuten later reden ze zonder sirene in een burgerauto naar het adres op het velletje, nog geen kilometer verderop. Johan begon zich af te vragen of hij zich niet beter aan zijn principe vast te houden dat iets of wit, of zwart was. Maar Kara's dood was een raadsel dat hem in zijn greep had gekregen. En voor loslaten was het al lang te laat.

11.

Kara probeerde wanhopig om zich vast te klampen aan de werkelijkheid, of in ieder geval wat daar voor door ging. Waanzin en redeloosheid knaagden aan haar verstand. Het eindeloze zweven, de fluisterende, voortkabbellende, schreeuwende, smekende stemmen. Soms leek het makkelijker om zich over te geven en een van die stemmen te worden. Om rust te krijgen.

Toch bleef ze zich verzetten. Haar bestaan op deze aarde was nutteloos geweest. Niets meer dan een strijd om overleven, zonder veel tijd om na te denken of te treuren over herinneringen aan een betere tijd. Nu had ze te veel tijd om na te denken en te treuren. Haar herinneringen waren de enige, laatste band met waar ze vandaan kwam.

'Oh nee. Hij heeft me gevonden. Nee nee nee!'

Haar naamloze moordenaar deinsde weg bij het raam. Een auto was net de parkeerplaats achter het hotel opgereden, vier verdiepingen onder hen. Ze zag door de ogen van haar gastheer het rechterportier open gaan. Een lange man met dun blond haar stapte uit, een bruin jack aan. Ze kon zijn gezicht niet goed zien.

Kara was nooit goed geweest in het herkennen of onthouden van automerken. Het leek haar een vrij nutteloze bezigheid. Toch dacht ze dat ze de donkerblauwe auto eerder had gezien.

'Blijf staan, verdomme,' zei ze. Ze begon het onderscheid te herkennen tussen geluidloos denken en geluidloos praten. 'Ik wil zien wie je bedoelt.'

'Ben jij echt?' stamelde de man. 'Of word ik gek?'

'Allebei. Blijf staan.'

Even leek het er op alsof de man zou gehoorzamen. Het linkerportier ging open. Een kale man stapte uit. Hij leek op haar broer. Maar wat zou Steffen hier doen?

Toen verdween het beeld, vervangen door dat van de hotelkamer en de koffer. Haar gastheer greep wat kleren van een stoel en smet ze in de koffer. 'Jij bepaalt niet wat ik doe,' zei hij kwaad. 'Ga uit mijn hoofd.'

'Jij hebt me er in gestopt.'

Daar had de man geen antwoord op. Kara voelde vaag een emotie langs haar heen strijken als een veer over haar gezicht. Schaamte, dacht ze. Misschien ook boosheid. De twee lagen dicht bij elkaar.

Gehaast trok de man zijn jas aan, greep de koffer en beende de hotelkamer uit. Zijn hart bonkte heftig en zijn longen leken de plotseling toegenomen vraag naar zuurstof niet aan te kunnen.

'Waar loop je voor weg?' vroeg Kara.

'Ik... zijn vrouw,' stamelde de man terwijl hij half rennend, half struikelend, door de gang naar de lift liep. 'Ze ging dood. De kanker vrat haar weg, al wisten we toen nog nauwelijks wat het voor ziekte was. Ik wilde haar niet langer zien lijden. Ze mocht geen zelfmoord plegen, ze was een goed katholiek. Ik dacht dat ik haar hielp.'

Hij drukte op de knop van de lift en bedacht zich toen. ‘Ze komen misschien met de lift omhoog,’ mompelde hij. Hij trok de deur open van het trappenhuis naast de lift, luisterde ergens naar – voetstappen? – en begon toen hijgend, met de zware koffer vier verdiepingen omlaag te lopen.

‘Negeer me niet,’ beet ze hem toe. ‘heb je haar ook vermoord?’

‘Nee. Geholpen. Ik heb haar lijden weggenomen.’ De woorden kwamen gejaagd. Half gedacht, half gesproken. ‘Net zoals bij jou. Maar niemand ziet het zo. Ze haten me. De stemmen in mijn hoofd. Als ze echt zijn.’

Was ze echt? Of was ze alleen een gedachtespinsel in het hoofd van een gek? Het maakte niet uit. Ze dacht, ze was zich bewust van zichzelf. Het was geen leven en ze wist niet wat het wel was. Maar het was alles dat ze nog had.

‘Haat hij je ook? De man die je achtervolgt, bedoel ik? Wil hij je dood hebben?’

Haar gastheer stopte even, halverwege de tweede verdieping. Zijn ademhaling kwam in gierende horten en stoten.

‘Ja. Hij wil wraak. En als hij me te pakken krijgt...’ Hij maakte de zin niet af. Rauwe angst golfde door hem heen, golfde over Kara, verstikte haar bijna als een dikke deken.

‘Laat die koffer staan, sukkel, loop verder en vertel verder.’ Haar eigen emoties waren ook nog rauw, geschokt door de angst die zij had gevoeld alsof het de hare was. ‘Als hij je te pakken krijgt, dan vermoordt hij je?’

Tot haar stomme verbazing liet de man zijn koffer inderdaad staan. Ze kwamen uit op de begane grond. In de lobby was niemand behalve de receptionist te vinden. Achter hem leidde een gangetje naar de parkeerplaats.

‘Als hij me te pakken krijgt,’ zei de man, uithijgend bij zijn auto, ‘dan zijn er dingen erger dan de dood. Ik kan het weten. Ik heb het gezien toen ik mijn oudste zoon verloor.’

12.

Steffens hoofd te springen. Hij had moeite om zijn aandacht bij het rijden te houden. Hij was vanmorgen wakker geworden met een houten kop en een smerige smaak in zijn mond, een lege fles wijn naast het bed. De hoofdpijn was erger geworden naarmate de dag vorderde. Die klotegeur van sigaretten in de flat had niet meegeholpen.

De auto die ze al een kwartier achtervolgden, sloeg af in de richting van het vennengebied vlak buiten de stad. Steffen had het geluid van een startende motor gehoord toen ze de lift van het hotel uit stapten, na een vruchteloos bezoek aan de hotelkamer waar volgens de receptionist een man met de naam Harold van de Merwe verbleef. Steffen was naar beneden gerend, net op tijd om een auto te zien langsrijden met achter het stuur de man van de camerabeelden.

Hij had schijnbaar doelloos door de stad gereden, alsof hij wist dat iemand achter hem aan reed. Nu naderden ze de stadsgrens en dunde het verkeer uit. Het zou hen misschien een mogelijkheid geven om Van de Merwe tot stoppen te dwingen. En daarna?

Steffens woede en zijn verdriet hadden hem gestuurd de afgelopen dagen, misschien zelfs verblind. Nu wist hij niet meer zo zeker of zijn verbond met de man naast hem een goed idee was. Het zou Kara niet terughalen.

‘Ik snap niet waarom je hem niet in de stad tot stilstand gedwongen hebt,’ zei Van Kleef, zijn linkerhand geklemd om een pakje sigaretten. Eén sigaret hield de man vast, klaar om aan te steken.

‘We zitten hier niet in het wilde westen.’ Steffen haalde rechts een auto in om langzaam dichterbij te komen zonder te veel op te vallen. ‘Wil je dat we deze auto voor die van hem gooien en hem dan een kogel door zijn hoofd jagen? Dat valt nogal op.’

Van Kleef lachte vreugdeloos. ‘Het laatste dat ik wil is opvallen. Ik wil hem alleen dood. Jij weet hopelijk beter dan ik hoe we dat kunnen doen zonder op te vallen.’

Steffen keek naar zijn tijdelijke partner. ‘Ik geloof dat ik je werkelijk niet mag,’ zei hij terwijl ze het bord passeerden dat de stadsgrens aangaf. Meteen vergrootte hij zijn snelheid. Er reden nu nog maar twee auto’s tussen hen en Van de Merwe.

Van Kleef keek onaangedaan terug. ‘Dat hoor ik vaker. Het maakt me weinig uit. Ik ben eerlijk over wat ik wil.’

Dat laatste was zo ongeveer het enige dat Steffen van hem geloofde. Steeds meer kreeg hij het idee dat hij vooral de dommekracht was, die verblind door wraak de trekker moest overhalen. En er voor op zou draaien.

Verderop begon de weg te slingeren. Op het moment dat de rode Seat Ibiza van Van de Merwe de volgende bocht bereikte, gaf de man gas en schoot slingerend om de bocht heen uit het zicht.

Vloekend drukte Steffen het gaspedaal in. De plotselinge versnelling verergerde de doffe druk op zijn schedel. Hij kneep zijn ogen vergeefs samen om de druk te verlichten.

Een paar honderd meter verderop schoten ze om de laatste auto heen die tussen hen had gelegen. De rode Ibiza was nergens te bekennen.

‘Harder, verdomme!’ schreeuwde Van Kleef. ‘Zo meteen raak je hem kwijt.’ Zijn bestudeerde kalmte was verdwenen, net als de arrogantie in zijn stem. Hij zag er uit als kapitein Ahab die Moby Dick zag ontsnappen.

Weer een bocht.

Rechts tegen een boom voorbij de bocht, was de Ibiza tot stilstand gekomen. De halve minuut die het kostte om bij de plek van het ongeluk te komen, leek een uur te duren. De ingezakte airbag lag over het stuur heen.

Maar van de Merwe was weg.

13.

Hij struikelde en viel tussen de struiken. Takken schramden hem, stekels van de struiken drongen door zijn kleren. Hij was al eerder gestruikeld en hard op een boomstronk terecht gekomen, nog duizelig van de klap toen hij de macht over het stuur verloor en de huurauto een boom ramde. Hij voelde aan zijn voorhoofd, waar bloed begon te drogen.

Hij was uit de auto gekropen en het bos in gewankeld dat het vennengebied omringde. De bomen en struiken belemmerden het zicht. Takken sloegen venijnig in zijn gezicht toen hij overeind kwam en zijn pas versnelde. Zijn hart klopte alsof het uit zijn borstkas wilde ontsnappen. Hij voelde hoe het bloed door zijn aderen gepompt werd, het ruizen ervan in zijn oren.

Hij was al zo lang op de vlucht. Zijn leven bestond uit hotelkamers en angst, jagen en gejaagd worden. Het ene moment de jager, het andere moment de prooi. Valse identiteit na valse identiteit door de decennia heen, gekocht met het deel van familiefortuin dat hij veilig had weten te stellen. Maar geld kon geen vrijheid kopen, geen leven. Vrijheid had hij niet meer, zijn leven was gestolen van anderen. Hij was zo moe. Toch durfde hij niet op te geven, zich over te geven aan wat er voorbij het leven lag.

Wat als er niets was? Dus rende hij hijgend verder. Daar, ver weg tussen de bomen, was dat niet een stuk muur? Misschien een plek om even te schuilen, uit te rusten, weg van zijn achtervolgers. Hij hoorde het onregelmatige gekraak van takken onder hun voeten. Soms dichtbij, dan verder weg.

Het stuk muur behoorde tot een bouwval. Delen van de rechthoekige ruïne waren hersteld in andere kleuren steen. Er stond een grote boom naast, van stam tot en met de laatste laaghangende tak volgehangen met lapjes stof. Rechts van de boom dunde de begroeiing uit. Bomen gingen over in struiken en heide. Hij kon hier niet lang schuilen. Maar hij moest even rusten. Zijn spieren waren volkomen verzuurd. Zijn benen verkramp.

Hij vervloekte zijn gave. Of was het een vloek? Zolang als hij zich kon herinneren had hij weken, maanden, soms meer, gestolen van stervenden. Zelf wisten ze het vaak nog niet, maar hij kon het ruiken. De geur van de dood hing om hen. Met gestolen tijd had hij zijn leven onnatuurlijk lang verlengd. Hij voelde zich schuldig en opgelucht tegelijk, bij elke diefstal. Bij dat laatste meisje meer schuldig dan opgelucht.

Was hij gek? Waarschijnlijk wel. De stemmen in zijn hoofd waren er geweest vanaf de eerste keer dat hij een leven had gestolen, toen nog per ongeluk. De eerste stemmen waren al lang verstild. Vele anderen hadden hun plaats ingenomen.

Waren de stemmen gek, of hij? Allebei misschien. Ze waren er nu ook. Roepend, biddend, smekend. ‘Laat me sterven. Laat me gaan. Waarom heb je het gedaan?’

Te veel gedachten. Te veel stemmen. Vooral die van zijn laatste slachtoffer. Koppig, beschuldigend. Nog niet aangeraakt door de waanzin van een lichaamloos niets. Soms dacht hij dat haar stem zijn eigen gedachten waren.

Zijn gedachten?

Haar gedachten!

Kara probeerde zich met haar niet bestaande handen weg te duwen van hem. Even waren hun wezens in elkaar overgevloeid, de grenzen vervaagt. Zijn gedachten waren die van haar geweest. Of andersom misschien?

Een stem doorbrak de chaos. Een bekende stem. Voor hem, niet voor haar. Toch voelde ze emoties die met herkenning gepaard gingen als waren ze van haar. Schok. Angst, uitputting, maar ook berusting.

‘Je was moeilijk te vinden.’ De eigenaar van de stem toonde zich onder de met elkaar vervlochten kruinen van twee lage bomen. Door bladeren gefilterd zonlicht scheen op zijn gezicht, smal en gladgeschoren. Een jager die zijn prooi eindelijk in een hoek had gedreven.

Ze herkende hem, maar wist niet waarvan. Op wie leek hij? Wat wilde hij?

Naast hem stapte een zwaarder gebouwde man op het gras dat gebouw en lappenboom omringde.

De schok die ze nu voelde, was alleen van haar.

Steffen.

Haar broer had een pistool in zijn hand. Waarom?

Ze wilde naar hem uitreiken, maar natuurlijk gebeurde er niets. Ze wilde schreeuwen, ‘ik ben het, ik zit hier!’ Ze deed het. Maar de woorden maakten geen geluid.

‘Ik wilde niet gevonden worden,’ zei haar gastheer, terwijl zijn ogen vlug heen en weer gingen, tussen wanhoop en opluchting in. ‘Maar je was altijd al vasthoudend. Wat wil je?’ Woordspelletjes, om uitstel te krijgen, tijd voor een uitweg.

‘Je bent niet dom. Ik weet dat ze in je zit,’ beet de man hen toe terwijl zijn fletse ogen fonkelden.

‘Mijn vrouw. Weet ze nog wie ze is? Smeekt ze nog? Huilt ze? Of is ze eindelijk stil geworden?’

Hij zweeg even en stapte in hun richting. De muur drukte ruw tussen haar schouderbladen. ‘Je weet wat ik wil, vader. Ik wil mijn vrouw eindelijk de rust geven die je haar ontnomen hebt.’

Haar gastheer rook iets. De geur van de dood. Nog niet zo doordringend, maar al wel aanwezig. Een uitweg. Het zou zijn leven nog kunnen redden, terwijl het voor de gever niet veel meer betekende. Wat was schuldgevoel vergeleken bij de angst voor wat hem wachtte, voorbij de grens van het leven.

Zijn gedachten. Niet die van haar.

Verkrampte, vermoeide spieren spanden zich. Een laatste poging.

Kara klauwde zich een weg naar boven, vocht om controle over die verkrampte spieren. Ze besepte wie haar gastheer bedoelde. Steffen. Het was zijn dood die hij rook.

‘Niet mijn broer, klootzak!’ schreeuwde ze.

Een beweging drong door in haar ooghoek. Een dreun sloeg de adem uit de longen van haar gastheer.

En toen, een gevoel van gelukzaligheid dat naar binnen begon te stromen. Maar het was gelukzaligheid met een smerige nasmaak.

14.

Johan vloekte toen een tak in zijn gezicht zwiepte. Hij was kwaad op dit bos, op zichzelf, op Merel.

‘Loop door, verdomme!’ had ze hem toegebeten toen ze haar enkele verzwikt had en hij haar wilde ondersteunen. ‘Ik red me wel. Zorg er voor dat Benson geen stomme dingen doet.’

Alsof Benson naar iemand luisterde. Aan de andere kant, wat zou hij doen als iemand zijn zus had vermoord en er mee weg kwam? Het was erg gemakkelijk om te geloven dat hij nooit het recht in eigen hand zou nemen.

Bovendien, besepte Johan terwijl hij zich hijgend een weg baande tussen bomen en struiken, had hij Merel ertoe gebracht om verder te graven in een gesloten zaak. Dat besef maakte hem nog kwader. Op zichzelf en op deze hele klote situatie.

De bomen begonnen uit te dunnen. Voorbij de boomgrens zag Johan drie mannen staan bij een oud gebouw. Een grote boom die eenzaam in het gras er achter stond, hing vol met lapjes stof.

Hij herkende het kaalgeschoren hoofd en de stierachtige bouw van een van de twee mannen die met de rug naar hem toe stond. Dat was de brigadier. De tengere man naast Benson had vlassig blond haar tot net boven zijn schouders. Een derde man, lang en mager, leek zich in de muur van het kapelletje weg te willen drukken. Was dat de man die Kara had vermoord?

Verdomme. Benson had een pistool in zijn rechterhand. Zenuwachtig tastte Johan naar zijn eigen dienstwapen. Het zat waar het hoorde, in het holster onder zijn jasje. Toch maakte hem dat niet geruster. Zijn laatste schietoefening was zeker zes maanden geleden.

En wat moest hij doen als Benson aanstalten maakte om de man tegenover hem neer te schieten? Zijn eigen wapen trekken en op de brigadier richten?

Dit was idioot. Waarom was Merel niet hier? Zij had hem hier mee naar toe gesleept. Zij kende Benson veel beter. Maar zijn collega was niet hier. Dus moest hij zelf besluiten wat de volgende stap zou zijn.

Voorzichtig kroop hij dichterbij, proberend uit zijn wirwar van gedachten een soort plan te filteren. Een tak knapte onder zijn voet, maar niemand leek het op te merken. Op een paar meter afstand van Benson en de onbekende man stopte Johan, nog geen steek verder met wat voor plan dan ook.

Benson draaide zijn hoofd naar rechts en zei iets tegen zijn metgezel, die fel reageerde. Johan kon niet goed verstaan wat ze zeiden, maar de ondertoon was niet vriendelijk.

Op dat moment dook de man bij het kapelletje op de brigadier af. Johan reageerde in een reflex, zijn kwaadheid en angst weggedrukt door adrenaline. Hij sprong overeind, even verbaasd over zijn eigen snelheid. 'Kijk uit!' schreeuwde hij.

Met alle kracht die in hem zat, ramde hij de man die op Benson af dook tegen de grond. De handen van de man sloten zich om zijn nek, koud als ijs.

Zijn hartslag vertraagde. Zijn zicht vertroebelde. Spieren begonnen te verslappen, leken weg te smelten. Botten kraakten, werden zwak en poreus. Zijn ademhaling stokte. De ijsskoude vingers van de man leken zich naar zijn hart uit te strekken. Toen, een vlinder van pijn die zich bij zijn hart ontvouwde.

Duisternis.

Hij leek te zweven.

Het was een vreemde gewaarwording. Niet beangstigend, alleen vreemd.

'Waar ben ik?' fluisterde hij. Zijn stem klonk als een gedachte.

Stemmen als gedachten gaven geluidloos antwoord.

15.

Steffen keek met afgrijzen naar wat ooit Johan ten Damme was geweest. Een nutteloze snotaap die alles denkt te weten, zo had Steffen de jongen vers van de Academie omschreven. Merel had haar nieuwe protegee verdedigd. 'Wij zijn ook zo jong geweest, overtuigd van ons gelijk,' had ze gezegd terwijl ze haar hand over zijn buik en heup had laten glijden, ergens halverwege én al dicht bij het einde van hun korte, heftige relatie. 'Jij bent nog steeds zo vol van je zelf,' had ze er half lachend, half serieus aan toegevoegd.

Hij had Merel na het uit elkaar spatten van hun relatie niet meer gesproken behalve over het hoogst noodzakelijke, tot afgelopen vrijdagnacht. Die afschuwelijke nacht was onuitwisbaar geëet in zijn geheugen. Het tafereel voor hem zou zich er bij voegen.

Kara had er afgeleefd uit gezien, jaren ouder dan haar werkelijke leeftijd. Het lichaam van Johan zag er uit als een 100-jarige. De huid dun en rimpelig, het gezicht gelig en ingevallen, restanten van wit haar boven de oren. Het kon niet en toch was het zo.

De man die geknield voor hen zat, had het leven uit Johan gezogen zoals een vampier dat met bloed deed. Had hem vermoord. Maar wat hij nu liet zien was geen angst voor zijn belagers. Het was afgrijzen.

'Waar wacht je op,' siste Van Kleef. Hij stootte Steffen aan. 'Dit is wat je wilde. Schiet hem neer!' Steffen richtte zijn pistool op het hoofd van de slungelige man voor hem. Van de Merwe leek zijn aanwezigheid niet meer op te merken. Hij had zijn handen tegen de zijkant van zijn hoofd en wiegde zacht heen en weer.

'Dit kan niet,' fluisterde de moordenaar. 'Dit mag niet.' Opeens keek hij omhoog en staarde Steffen aan met zijn waterig blauwe ogen. Dezelfde soort ogen als Van Kleef. 'Jou rook ik. De stank van dood hangt om jou heen. Niet om hem.'

De stank van dood? De man sloeg wartaal uit. Toch huiverde Steffen even.

Steffen duwde de trekker iets naar achteren. Hij voelde de tegendruk groeien. Hij stond dichtbij genoeg. Een kogel door het hoofd en het was afgelopen.

Dit was toch wat hij had gewild?

Maar waar het gat van verlies dat Kara had achtergelaten eerst was volgelopen met razernij en wraakzucht, was er nu alleen nog de pijn van het verlies.

Steffen liet zijn pistool zakken. 'Nee,' zei hij. 'Wat heb ik er aan? Het brengt ze niet terug.'

'Geef je pistool dan aan mij. Verdomme!' Van Kleef strekte zijn hand uit. 'Ik doe het wel.'

'Je eigen vader vermoorden?' Dat was hoe Van Kleef – als dat zijn echte naam was – hun prooi had genoemd. Vader.

Van Kleefs masker was verdwenen. Steffen zag haat, sterk en te lang opgekropt. 'Hij heeft mijn vrouw vermoord. Mijn eigen vader. De enige vrouw van wie ik ooit heb gehouden. Zij was alles voor me. En hij kon haar niet eens waardig laten sterven. Dus ja. Ik wil hem dood.'

16.

'Waar ben ik?'

Ze hoorde een nieuwe stem. Niet Steffen, zoals ze had gevreesd. Het was een jonge stem, zacht en onzeker. Ze voelde zich schuldig over haar enorme opluchting.

Kara hoorde andere stemmen reageren, zoals bij haar. Het was alsof een nieuwe stem dat losmaakte. Gesmeek, geschreeuw, vragend naar dood, naar verlossing.

'Luister naar mij,' zei ze, haar schuldgevoel naar de achtergrond verdrijvend. 'Niet naar de anderen. Naar mij. Je bent niet alleen.'

'Wie ben je?' vroeg de stem, ergens en overal om haar heen.

Er was hier geen ergens meer.

Wie was ze?

'Kara.' Dat was haar naam. 'Kara.' Ze zei het nog een keer, om er zeker van te zijn dat ze het niet meer vergat.'

'Oh mijn god,' zei de lichaamloze stem. 'Als jij Kara bent, dan ben ik dood.'

'Er zijn ergere dingen dan de dood,' fluisterde het stemmenkoor. 'Wij weten het.'

Kara dacht dat ze ook de stem van heer gastheer hoorde, maar ze wist het niet zeker.

Maar het besef drong tot haar door dat het stemmenkoor gelijk had. Dat haar gastheer, haar moordenaar gelijk had.

Sommige dingen waren erger dan de dood.

17.

'Het is voorbij.' Steffen stopte zijn pistool weg. 'Ik ga.'

De ogen van Van Kleef leken vuur te spuwen. Even dacht Steffen dat hij zou proberen om het dienstwapen af te pakken. 'Zodat hij anderen kan vermoorden? Zoals mijn vrouw. Jouw zus?' Zijn magere arm priemde naar het lijk van Johan. 'Zoals die jongen?'

'Hij had niet dood mogen gaan,' fluisterde Van de Merwe, nog steeds op zijn knieën. Iets in hem leek geknakt, zoals het gras onder hem. 'Ik wist niet dat ik ook zijn leven kon stelen. Ik dacht dat het allen van mensen was die toch al dood zouden gaan. Ik ben bang. Vergeef me.'

Een schot verscheurde de stilte in het bos, weerkaatste tussen de bomen.

Een rood gat verscheen boven het borstzakje van Van de Merwes jas. Meer schoten volgden, snel achter elkaar. Van de Merwes lichaam schokte door de inslagen, terwijl donkerrode bloemen groeiden rondom de gaten die de kogels sloegen. Langzaam zakte hij in elkaar.

Steffen draaide zich om, nog net op tijd om Merel Rogiers de bosrand uit te zien strompelen, een pistool in haar hand. Ze leunde zwaar op haar rechterbeen. Haar gezicht was vertrokken van pijn.

Nee, niet alleen pijn. De woede en haat die Steffen hadden verteerd, zag hij nu op Merels gezicht. Ze liet haar pistool zakken. 'Ik zag het gebeuren.' Haar stem brak. 'Ik was niet snel genoeg.' Vocht glinsterde in haar ooghoek. 'Ik had hem vooruit gestuurd. Het is mijn schuld.'

Steffen stapte op Merel af om haar te ondersteunen. Ze zakte tegen hem aan. Een oude herinnering flitste door zijn hoofd. Merel die hem ondersteunde, terwijl hij een hand tegen de kogelwond in zijn zij drukte. Haar belager, dood op de grond, geveld door de eerste kogel die Steffen ooit op een mens had afgevuurd.

Van de Merwe kreunde. Rode bubbels gleden langs zijn mondhoeken, terwijl hij leegbloedde in het gras. Hoe kon hij nog niet dood zijn? Merel had haar pistool op hem leeggeschoten.

Toen begon Van de Merwe onbeheerst te schokken. De huid op zijn gezicht en handen kwam in beweging, alsof er insecten onder kropen, werd vlekkerig, bruin en geel. Hij opende zijn mond en honderden stemmen vonden hun weg naar buiten.

18.

Pijn scheurde door Kara heen. Niet haar pijn, maar die van haar gastheer. Ze probeerde zich er voor af te sluiten maar vergeefs. De schok van de pijn, van verbazing en van angst, golfde door haar heen, overweldigde haar.

Met brandende, vertroebelende ogen zag ze de wereld om haar heen wegglijden. De beelden van haar broer, van de bosrand, werden die van boomtoppen en blauwe lucht, doorsneden met witgrijze wolken. Chaos brak uit om Kara heen. Stemmen schreeuwden het uit in waanzin, onzichtbare vuisten bonkten tegen een gevangenis van vlees en gedachten. Wilden ze ontsnappen? Maar aan wat? Als hun gastheer stierf, stierven zij dan ook niet?

Stierf zij dan niet?

‘Wat gebeurt er?’ vroeg de stem van Johan. Ze reageerde niet. Wat kon ze zeggen? Zijn vraag was ook haar vraag.

Iets trok aan haar, duwde haar voort. Niet de onzichtbare handen die bonkten en klauwden aan ongreepbare muren. Meer een stroming die haar meevoerde, met het geluid van water dat langs haar niet bestaande oren ruiste.

Het diepzwarte niets om haar heen zelf werd lichter, als een dageraad die haar besloep. Ze hoorde geluiden van de natuur, niet meer door de oren van haar moordenaar, maar zelf. Ze begreep het niet, maar het voelde goed. Als een bevrijding.

‘Ik weet het niet,’ antwoordde ze uiteindelijk. ‘Maar wat het ook is, ik denk dat we er niet bang voor moeten zijn.’

Een hand gleed in de hare. Ze zag een gezicht waarvan ze wist dat het bij de stem van de jonge agent hoorde. Hij keek onzeker, afwachtend. Ze glimlachte naar hem en hield zijn hand vast, terwijl het licht van een nieuwe dageraad hen overspoelde.

Waar ze ook heen ging, ze was niet alleen.

19.

Van de Merwes lichaam leek in gelei veranderd te zijn. Vervormingen en verkleuringen kwamen op en verdwenen weer, om vervangen te worden door nog afstotelijker bulten en uitstulpsels.

Waar huid zichtbaar was, leek die afwisselend samen te trekken en op te rekken, te scheuren en uit elkaar te vallen. Smerig, stinkend slijm en vocht borrelden op uit pokdalige gaten en vermengden zich met het bloed op het gras en de aarde onder de man.

Steffen dacht dat hij veel had gezien en meegemaakt in zijn tijd bij de politie. Mensen konden ongekend creatief zijn in hun wreedheid naar elkaar.

Niets had hem hier op kunnen voorbereiden. Wat hij zag, was onmogelijk. Maar hij zag het toch gebeuren. Merel hing zwaar tegen hem aan, haar gezicht vertrokken in afschuw.

Om zich heen hoorde hij stemmen zonder lichaam. Ze fluisterden, ze schreeuwden. Van opluchting, van angst? Hij wist het niet. De kakofonie vervaagde langzaam, als stemmen in een koor die de een na de ander stilvielen.

Hij keek naar Van Kleef, verwachtte tevredenheid te zien, triomf misschien. Maar de man die zo lang had gejaagd op de man die hij zijn vader had genoemd, bekeek het tafereel met zijn gebruikelijke uitdrukkingloze gezicht. De haat was weg alsof het er nooit geweest was.

Hij draaide zich naar Steffen en zei alsof hij over het weer praatte: ‘Alle ziektes die hij ooit in zich op heeft genomen van de stervenden wiens leven hij nam, verteren hem nu. Ik heb het bij mijn broer zien

gebeuren. Mijn vader heeft hem gedood. Dat kon ik nog begrijpen. Mijn broer was een ongeleid projectiel. Gevaarlijk. Hij zou ons met zijn gedrag uiteindelijk hebben verraden.' Hij haalde een pakje sigaretten en een aansteker uit zijn jaszak en stak een sigaret aan.

Het lichaam op de grond kwam eindelijk tot rust, verstard in een onnatuurlijke houding, de kleren en huid opengereten en overdekt door opdrogend groengeel slijm. Twee pupillen staarden uit het onherkenbaar misvormde gezicht. Steffen hield zijn adem even in toen hij besepte dat de pupillen hém aanstaarden.

Toen, heel langzaam, sloot wat Van de Merwe was geweest, zijn oogleden voorgoed.

Sigarettenrook kringelde in zijn neus en deed zijn ogen branden. Van Kleef keek hem afwachtend aan. 'Ik kan het ook ruiken,' zei hij zachtjes. 'De geur van de dood hangt om je heen. Ik zei het je toch, die alcohol wordt je nog een keer noodlottig.'

Steffen zette zich onbewust schrap, maar Van Kleef haalde zijn schouders op. 'Ik heb je nu niet nodig. Misschien over een half jaar, of een jaar. Als ik jou was, zou ik van de fles afblijven. Wie weet zie je me dan nooit meer.'

Hij gooide de half opgerookte sigaret op de grond en duwde de peuk de aarde in. Toen liep hij langs hen het bos in.

Steffen bleef hem nastaren lang nadat hij door de bomen aan het zicht onttrokken was.

Er zou een moment komen dat hij moest bedenken wat hij op het bureau kon vertellen over wat er gebeurd was. De waarheid zou het niet worden. Hij wist zelf niet eens zeker wat hier waarheid was. Wat hij wel wist, was dat hij thuis zou beginnen met het door de gootsteen spoelen van elke fles met alcohol die hij in huis had.

En hij wist dat hij geen minuut langer meer wilde blijven op deze plek.

'Kom,' zei hij tegen Merel. 'Ik breng je naar huis.' Stap voor moeizame stap lieten ze de plek van dood achter zich

Sommige stemmen, zacht als een windvlaag die bladeren deed ritselen, weerklonken tussen de bomen. Hij dacht Kara tussen al die stemmen te horen. Woorden kon hij niet ontwaren, maar ze klonk niet angstig.

Al was het waarschijnlijk een zinsbegoocheling, toch voelde hij zich iets beter. Hij hoopte dat Kara eindelijk haar rust had gevonden.